

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoZm/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516209049
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3516209049.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Legerskej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a Mgr. Ivany Šlesarovej v právnej veci žalobkyne: H. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, X. Z. XX, I., právne zastúpenej: Advokátska kancelária Hanáček & Hanáčková, s.r.o., Záhradnícka 41, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 51 290 596, proti žalovanej: B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Dr. B. R. XXX/XX, O. pod O., právne zastúpenej: Q. H. B., advokátka, ul. Q. XXX/XX, O. pod O., o zaplatenie 17.000 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 36CbZm/11/2017-98 zo dňa 28. júna 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd p o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I., ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 16.300 Eur so 6 % ročným úrokom od 27.10.2016 do zaplatenia a vo výroku III., ktorým sa žalobkyni priznal proti žalovanej nárok na náhradu 100 % trov konania o zaplatenie sumy 16.300 Eur s príslušenstvom.

Žalobkyni sa p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 16.300 Eur so 6 % ročným úrokom od 27.10.2016 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. konanie v časti o zaplatenie sumy 700 Eur zastavil, výrokom III. žalobkyni priznal proti žalovanej náhradu 100 % trov konania o zaplatenie sumy 16.300 Eur s príslušenstvom a výrokom IV. žalovanej priznal proti žalobkyni náhrada 100 % trov konania o zaplatenie 700 Eur. Vyhovel čiastočne žalobe, ktorú žalobkyňa odôvodnila tým, že na základe zmluvy o zabezpečení záväzku zo dňa 17.08.2016 bol dlžník P. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. R. XXX/XX, O. pod O. zaviazaný dlžnú čiastku 17.000 Eur vrátiť najneskôr do 15.09.2016, bod II ods. 1 zmluvy. Žalovaná si záväzok v uvedenom termíne nesplnila, na telefonické urgencie reagovala žiadosťami o odklad a nedodrжала ani žiadny ústne dohodnutý termín. Dňa 19.10.2016 žalobkyňou poverený človek, jej otec, navštívil matku zmluvného dlžníka (žalovanú), ktorá záväzok 17.000 Eur za svojho syna písomne prevzala a podpísala zmenku bez protestu na uvedenú sumu ako nástupca prvodlžníka, svojho syna. Žalovaná sa zaviazala dodržať termín splatnosti 26.10.2016, ktorý však opäť nebol dodržaný. Z vykonaného dokazovania mal prvoinstančný súd preukázané, že dňa 17.08.2016 uzavrela žalobkyňa ako veriteľ s dlžníkom P. F. Zmluvu o zabezpečení záväzku, ktorej predmetom v zmysle čl. I. uvedenej zmluvy bolo zabezpečenie pohľadávky žalobkyne v sume 17.000 Eur voči dlžníkovi. Podľa čl. I označenej zmluvy, pohľadávka v celkovej výške 17.000 Eur vznikla na základe Zmluvy o pôžičke zo dňa 17.06.2016 v sume 5.500 Eur, splatnej 31.07.2016, ktorá bola poskytnutá za účelom vyrovnania náhrady škody zamestnávateľovi dlžníka z dôvodu havárie na motorovom vozidle zn. O., ku ktorej došlo dňa 11.06.2016 pri obci D.; ďalej Zmluvy o pôžičke zo dňa 13.06.2016 v sume 6.000 Eur, splatnej 15.09.2016, ktorá bola poskytnutá za účelom vyrovnania celkovej opravy vozidla zn.

O. a financovania výdavkov dlžníka, ako aj úhrady hypotekárnej splátky bytu a Zmluvy o pôžičke zo dňa 01.08.2016 v sume 5.000 Eur, splatnej 15.09.2016, ktorá bola poskytnutá za účelom vyrovnaní a úhrady nákladov na zdravotné ošetrovanie z dôvodu uštipnutia jedovatým pavúkom phoneutria (tzv. banánový pavúk) počas služobnej cesty na S. v druhej polovici mesiaca júl 2016. Podľa čl. II bodu 1 Zmluvy o zabezpečení záväzku, celková dlžná čiastka 17.000 Eur mala byť vrátená najneskôr do 15.09.2016. Podľa čl. II bodu 2 Zmluvy

o zabezpečení záväzku, dlžník vystavil na zabezpečenie uvedeného záväzku zmenku na sumu 17.000 Eur s dátumom splatnosti 15.09.2016. Žalobkyňa predložila v konaní vlastnú zmenku, ktorá obsahuje: miesto vystavenia: O. pod O., dátum vystavenia: 19. októbra 2016, zmenková suma: 17.000 Eur, bezpodmienečný sľub zaplatiť zmenkovú sumu 17.000 Eur žalobkyni, „bez protestu“, dátum splatnosti zmenky: 26.10.2016, meno, priezvisko, dátum narodenia, číslo občianskeho preukazu, bydlisko podpis vystaviteľa - žalovanej.

V ľavom dolnom rohu predmetnej zmenky sa nachádza v rámci textu: „Svojim podpisom na tejto zmenke prejavuje dlžník (vystaviteľ) svoju vôľu byť viazaný týmto zmenkovým vzťahom a touto rozhodcovskou doložkou. Účastníci sa dohodli, že prípadné spory budú riešené v rozhodcovskom konaní (zrýchlene a bez osobnej účasti účastníkov) jedným rozhodcom ustanoveným „vybranou osobou“ podľa § 6 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z.

o rozhodcovskom konaní, ktorou je spoločnosť Rozhodcovské konanie SR s.r.o., Žilinská 14, 811 05 Bratislava (www.rozh.sk <<http://www.rozh.sk>>), a to podľa pravidiel zverejnených

v Obchodnom vestníku č. 96/2016, značka O000260. Účastníci sa podrobili rozhodcovskému konaniu a rozhodnutiu.“ V pravom hornom rohu v rámci je uvedená zmenková suma

17.000 Eur, ktorá je následne v ďalšom texte zmenky vypísaná aj slovom. Na rube zmenky sa nachádza text: „Dolupodpísaná B. F., nar. XX.XX.XXXX, svojim podpisom podpisujem, že preberám pohľadávku vo výške 17.000 Eur po mojom synovi P. F., nar. XX.XX.XXXX voči H. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. Z. XX, XXX XX I.. Zmenka bude uhradená 26. októbra 2016.“ Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. I. § 75, § 76 ods. 1, 3, § 77 ods. 1, § 13 ods. 1, § 17, § 38 ods. 1 a § 48 ods. 1 bod 2 zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, ako aj podľa ustanovení § 39, § 39a, § 49a, § 531 ods. 1, 2, 3 a § 533 vety prvej Obč. zák. a dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobkyne na zaplatenie 16.300 Eur voči žalovanej, keď konštatoval, že opodstatnenosť námietok žalovanej proti zmenke nebola preukázaná. Z dokazovania vykonaného výsluchmi strán sporu a svedka B. X., otca žalobkyne, nebolo preukázané tvrdenie žalovanej, podľa ktorého žalovaná zmenku a vyhlásenie nachádzajúce sa na jej rube mala podpísať pod psychickým nátlakom, z ktorého dôvodu by zmenka i vyhlásenie boli neplatné pre neslobodu prejavu vôle žalovanej v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák. Pokiaľ žalovaná namietala neplatnosť zmenky podľa § 37 ods. 1 Obč. zák. aj pre absenciu vážnosti jej vôle tvrdiac, že nepoznala účinky zmenky, súd prvej inštancie uviedol, že aj v prípade, ak by žalovaná naozaj nepoznala právne účinky zmenky, čo v konaní preukázané nebolo, uvedené v tomto prípade nemožno posúdiť ako nedostatok vážnosti vôle žalovanej takéto rozsahu, aby vyvolala neplatnosť predmetnej zmenky v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák., keďže neznalosť zákona neospravedlňuje. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že hoci predmetná zmenka neobsahuje údaj o mieste platenia, ani táto skutočnosť nemá za následok neplatnosť zmenky v zmysle čl. I § 76 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, nakoľko podľa čl. I § 76 ods. 3 zák. č. 191/1950 Z.z.

o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, ak niet osobitného údaja, platí, že miesto vystavenia zmenky je miestom platobným a zároveň miestom vystaviteľovho bydliska. Vzhľadom k tomu absencia platobného miesta na žalovanej zmenke nie je dôvodom jej neurčitosti, a teda ani z tohto dôvodu jej neplatnosti podľa § 37 ods. 1 Obč. zák. Dôvodom neurčitosti, a teda neplatnosti podľa § 37 ods. 1 Obč. zák., predmetnej zmenky nie je ani text uvedený na jej rube, kde je obvykle umiestnený indosament, nakoľko nerozdeľuje, ani nespochybňuje text zmenky uvedený na jej líci. Z textu zmenky, nachádzajúceho sa na líci zmenky, je zrejmé, že podpis žalovanej na líci zmenky kryje všetky podstatné náležitosti zmenky. Súd nezistil na predmetnej zmenke žiadne doložky, ktoré by boli dôvodom jej neplatnosti. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku umiestnenú v samostatnom rámci v ľavom dolnom rohu na líci zmenky, ani táto nespôsobuje neplatnosť žalovanej zmenky v zmysle čl. I § 76 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov a vo vzťahu k predmetu a výsledku sporu je právne irelevantná. Súd podotýka, že zmenková suma je na zmenke riadne uvedená číslom aj slovom. Žalovaná zmenka obsahuje údaj: „dátum splatnosti zmenky: 26. októbra 2016“, z ktorého vyplýva, že, v zmysle čl. I § 33 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, bola predmetná zmenka splatná v určitý deň, a to 26.10.2016. Tým, že nastal takto stanovený deň, nastala jej splatnosť, a jej majiteľ (žalobkyňa) získal právo domáhať sa voči žalovanej zaplatenia zmenky. Predloženie zmenky na platenie je predovšetkým kvalifikovanou výzvou

na platenie. Ustanovenie čl. I § 38 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov síce ukladá majiteľovi zmenky povinnosť predložiť zmenku na platenie, avšak ak tak neurobí, je sankciou zánik záväzku len proti postihovým dlžníkom. Voči priamemu dlžníkovi podľa § 53 ods. 1 čl. I citovaného zákona zostáva záväzok nedotknutý. To isté platí s použitím § 77 ods. 2 a § 78 ods. 1, čl. I uvedeného zákona pri vlastnej zmenke aj vo vzťahu k vystaviteľovi, ktorý je priamym (hlavným) zmenkovým dlžníkom. Existencia zmenkového záväzku žalovanej nie je závislá na tom, či mu zmenka bola na platenie predložená. (rozsudok Najvyššieho súdu SR č.k. 1 MObd0 V/6/2008-163 z 31. marca 2010) Okrem toho, žalovanej bola dňa 06.10.2017 doručená žaloba spolu s jej prílohami, medzi ktorými bola aj fotokópia žalovanej zmenky, z čoho vyplýva, že žalovanej bola predmetná zmenka riadne predložená na platenie spolu so žalobou. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam, zmysle čl. I § 38 ods. 1 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov, súd uvedenú námietku žalovanej posúdil ako bezpredmetnú. Pokiaľ žalovaná v zmysle čl. I § 17 zák. č. 191/1950 Z.z. o zmenkách a šekoch v znení neskorších predpisov vzniesla proti plateniu zmenky aj námietku nedostatku kauzy, teda že žalovaná zmenka nemala žiadny dôvod pre jej vystavenie, prvoinštančný súd skonštatoval, že opodstatnenosť uvedenej námietky v spore preukázaná nebola. Medzi stranami nebolo sporné, že syn žalovanej P. F. je dlžníkom žalobkyne, ktorej doteraz nevrátil pôžičku v sume 16.300 Eur. Predmetný zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a P. F. potvrdzuje aj Zmluva o zabezpečení záväzku zo dňa 17.08.2016 a vlastná zmenka vystavená P. F. dňa 17.08.2016 na sumu 17.000 Eur. Z výpovedí žalovanej a svedka B. X. vyplýva, že žalovaná chcela vzniknutú situáciu medzi P. F. a žalobkyňou riešiť a pomôcť svojmu synovi, aby splnil svoj dlh, a preto pristúpila k podpisu žalovanej zmenky a vyhlásenia na jej rube, i keď, podľa jej výpovede, nepoznala účinky zmenky. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná zmenka má kauzu, aj keď v spore nebol preukázaný iný zmluvný záväzkový vzťah medzi žalovanou a žalobkyňou, ktorý by súbežne existoval so žalovanou zmenkou a ktorý mal vzniknúť na základe písomného vyhlásenia žalovanej na rube predmetnej zmenky. Žalovaná zmenka bola vystavená v rámci snahy žalovanej vyriešiť dlh jej syna voči žalobkyňi. Ide teda o zabezpečovaciu zmenku, ktorej účelom bolo zabezpečiť, že žalobkyňa bude pôžička, ktorú poskytla P. F., skutočne vrátená, pričom pre žalobkyňu ako veriteľa predstavovala pre prípad neplnenia predmetných zmluvných povinností zo strany P. F. zdroj náhradného plnenia. Je potrebné vziať na zreteľ, že kauzou zmenky nemusí byť len príčina spočívajúca v záväzkovoprávnom vzťahu, ale môže byť aj iný účel, napr. výpomoc pre blízkeho, vzťahu, (princíp: „nič nie je bez príčiny, všetko svoju príčinu má“). Zabezpečovacia zmenka nevyžaduje, aby jej dlžník bol účastníkom zabezpečovaného vzťahu, taká zmenka nie je bezdôvodná; dostatočným dôvodom zmenky je dojednanie o tom, že povinnosť iného dlžníka bude zabezpečená zmenkou (Právni rozhledy 9/2005, s. 339). Je teda prípustné, aby osoba, ktorá nie je účastníkom určitého zmluvného vzťahu, zabezpečila práva z neho tým, že podpíše v prospech veriteľa zmenku. Na rube žalovanej zmenky sa nachádza text: „Dolupodpísaná B. F., nar. XX.XX.XXXX, svojim podpisom podpisujem, že preberám pohľadávku vo výške 17.000 Eur po mojom synovi P.nar. XX.XX.XXXX voči H.. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. Z. XX, XXX XX I.. Zmenka bude uhradená 26. októbra 2016.“ Napriek tomu, že žalovaná podpísala, že „preberá pohľadávku“, z výpovede strán sporu, ako aj svedka, za použitia výkladových pravidiel obsiahnutých v § 35 ods. 2 Obč. zák., je zrejmé, že žalovaná potvrdila svojim podpisom prevzatie dlhu jej syna P. F.. Je zrejmé, že na základe komunikácie so synom a otcom žalobkyne žalovaná vedela, že jej syn mal voči žalobkyňi dlh, a nie pohľadávku (teda právo na plnenie od žalobkyne). Napriek tomu, citované prehlásenie žalovanej, nachádzajúce sa na rube žalovanej zmenky, nemá zákonom predpísané náležitosti prevzatia dlhu podľa § 531 alebo pristúpenia k záväzku podľa § 533 Obč. zák., súd prvej inštancie dospel k názoru, že citované písomné vyhlásenie žalovanej potvrdzuje zabezpečovaciu funkcie žalovanej zmenky vo vzťahu k záväzku P. F. voči žalobkyňi zo Zmluvy o zabezpečení záväzku, a teda aj existenciu kauzy zmenky, keďže z neho vyplýva, že žalovaná zmenka bola vystavená žalovanou v snahe pomôcť svojmu synovi odvrátiť možné zákonné následky omeškania s vrátením požičaných finančných prostriedkov. Zo žalovanej zmenky vyplýva povinnosť žalovanej zaplatiť žalobkyňi zmenkovú sumu 17.000 Eur. Zo Zmluvy o zabezpečení záväzku je zrejmé, že žalobkyňa poskytla synovi žalovanej pôžičky v sume 16.500 Eur, pričom P. F. sa zaviazal vrátiť sumu 17.000 Eur. Z uvedeného vyplýva, že plnenie zo žalovanej zmenky nie je v hrubom nepomere k poskytnutým pôžičkám, v dôsledku čoho v spore nebola preukázaná úžera, ani neplatnosť žalovanej v zmysle § 39a Obč. zák. Súd prvej inštancie zdôraznil, že predmetom sporu je pohľadávka žalobkyne zo zmenky vystavenej žalovanou. Pokiaľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/75/2018 zo dňa 14.02.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.02.2019, P. F. uznaný za vinného, že v období od 13.06.2016 do 01.08.2016 postupne vylákal od žalobkyne finančnú hotovosť v sume 17.000 Eur a podľa § 287 ods. 1

Tr. por. bol obžalovaný povinný nahradiť poškodenému B. X. škodu v sume 5.000 Eur a poškodenej Q. X. škodu v sume 11.300 Eur, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, je zrejme, že predmetom označených konaní sú odlišné pohľadávky (pohľadávka zo zmenky a pohľadávka na náhradu škody), v dôsledku čoho nejde o totožnosť predmetu konania, teda ani o prekážku res iudicata (právoplatne rozhodnutej veci). Rozhodnutie o nároku strán sporu na náhradu trov konania súd prvej inštanície odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonom stanovenej lehote odvolanie, z obsahu ktorého je zrejme, že ním napadla výroky I. a III. prvoinštančného rozsudku, ktorými jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 16.300 Eur so 6 % ročným úrokom od 27.10.2016 do zaplatenia a nahradiť jej 100 % trov konania o zaplatenie sumy 16.300 Eur. Žalovaná poukázala na to, že v predmetnom konaní namietala, že vlastnú zmenku nevystavila na základe slobodnej a vážnej vôle, pričom si nebola vedomá následkov a účinkov zmenky, ani účinkov znenia textu napísaného na jej rube, ktorý jej diktoval otec žalobkyne. Je pravdou, že na základe skutočností, ktoré jej uviedol p. X. mala snahu synovi pomôcť, avšak nie takým spôsobom, aby za neho prevzala dlh/záväzok a tento namiesto neho uhradila. Súd prvej inštanície však napriek tomu vyhodnotil tvrdenia žalovanej ako nepreukázané a návrhu žalobkyne vyhovel. Pokiaľ ide o otázku kauzy, prvoinštančný súd mal za preukázané, že kauza zmenky existuje i napriek tomu, že sám vyhodnotil písomné prehlásenie žalovanej na rube zmenky za nedostatočné z hľadiska formy na to, aby prišlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o prevzatí dlhu zo strany žalobkyne. Považoval za dostatočné, že vystavením zmenky a predmetným prehlásením žalobkyne bola preukázaná zabezpečovacia kauza zmenky. Z uvedeného je zrejme, že žalovaná zmenka má kauzu, aj keď v spore nebol preukázaný iný zmluvný záväzkový vzťah medzi žalovanou a žalobkyňou, ktorý by súbežne existoval so žalovanou zmenkou a ktorý mal vzniknúť na základe písomného vyhlásenia žalovanej na rube predmetnej zmenky. Žalovaná zmenka bola vystavená v rámci snahy žalovanej vyriešiť dlh jej syna voči žalobkyni. Ide teda o zabezpečovaciu zmenku, ktorej účelom bolo zabezpečiť, že žalobkyni bude pôžička, ktorú poskytla P. F., skutočne vrátená, pričom pre žalobkyňu ako veriteľa predstavovala pre prípad neplnenia predmetných zmluvných povinností zo strany P. F. zdroj náhradného plnenia. Súd prvej inštanície dôvodil tým, že kauzou zmenky nemusí byť len príčina spočívajúca v záväzkovoprávnom vzťahu, ale môže byť aj iný účel, napr. výpomoc pre blízkeho, vychádzajúc z princípu, že: „nič nie je bez príčiny, všetko svoju príčinu má“. Žalovaná v tejto súvislosti však poukázala na to, že žalobkyňa v návrhu, ani v jeho doplnení zo dňa 24.09.2017 neuviedla, na akom právnom základe požaduje, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy vo výške 17.000 Eur (ako istiny), úroku 6 % ročne od 27.10.2016, do zaplatenia istiny, trovy konania vo výške 6 % z navrhutej čiastky 17.000 Eur, t.j. 1.020 Eur. Okrem toho, že takto formulovaný petit je nezrozumiteľný a nevykonateľný v časti výšky úrokov (kde nie je uvedené z akej sumy požaduje žalobkyňa priznať úrok a tento nedostatok nebol zhojený ani návrhom na pripustenie zmeny žaloby). Žalobkyňa neuvádza, čo je právnym základom jej nárokov. Keďže žalobkyňa v návrhu ani v jeho doplnení nedefinuje sumu 17.000 Eur ako zmenkovú sumu, ani nepožaduje úrok od zročnosti, ani zmenkovú odmenu, žalovaná mala pochybnosti o tom, či žalobkyňa uplatnila svoj nárok práve titulom vystavenej zmenky.

O uvedenom svedčí aj tá skutočnosť, že žalobkyňa si nárok na „úrok“ uplatnila od 27.10.2016 (čo je prvý deň omeškania) a nie od 26.10.2016 (čo je deň zročnosti) čo v nej evokuje domnienku, že žalobkyňa uplatňovala nárok na zaplatenie uvedenej sumy práve titulom prevzatia záväzku, preto v návrhu sumu 17.000 Eur označila ako istinu a požadovala úrok vo výške 9 % ročne od 27.10.2016, čo v skutočnosti mal byť zrejme úrok z omeškania, a preto ako príslušný označila Okresný súd Nové Mesto nad Váhom. Žalovaná vyjadřila presvedčenie, že žalobkyňa v predmetnom návrhu nedostatočným spôsobom uviedla rozhodujúce skutočnosti, z ktorých nebolo možné jednoznačne určiť, na akom právnom základe si uplatňuje svoj nárok. V tomto smere označila za nesprávny procesný postup, ak aj napriek uvedenému bola vec hneď postúpená na Okresný súd Trenčín (ako kauzálny príslušný pre riešenie zmenkových vecí) a žalobkyňa bola vyzvaná na úpravu petitu. Ešte aj vo vyjadrení k odvolaniu sa žalovanej voči uzneseniu zo dňa 23.03.2018 právna zástupkyňa žalobkyne odvodzuje opodstatnenosť uplatneného nároku od prevzatia/ pristúpenia k záväzku p. P. F.. Až v priebehu súdneho konania a na otázku právnej zástupkyne žalovanej právna zástupkyňa žalobkyne špecifikovala svoj nárok ako nárok vychádzajúci zo zmenky. Je však nepochybné, že i napriek dodatočnej, podľa názoru žalovanej špekulatívnej špecifikácie právneho základu uplatneného nároku, žalobkyňa už v samotnom návrhu zadefinovala kauzálnu povahu zmenky tým, že označila ako „nástupcu prvodlžníka“, čiže vychádzala z tej skutočnosti, že malo dôjsť k prevzatí dlhu, na základe ktorého žalovaná spornú zmenku vystavila. V tomto smere teda nie je možné súhlasiť s názorom prvoinštančného súdu, že kauza zmenky bola preukázaná, nakoľko kauzou zmenky nemusí byť len príčina spočívajúca v záväzkovoprávnom vzťahu, ale môže byť aj iný účel, keď samotná

žalobkyňa ako kauzu zmenky uviedla existenciu záväzkového vzťahu medzi ňou a žalovanou ako „nástupcom prvodlžníka“, ktorý mal vzniknúť na základe prevzatia dlhu. Ako prvoinštančný súd správne skonštatoval, takýto zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou nevznikol, nakoľko prehlásenie žalovanej na rube zmenky nie je spôsobilé na platné prevzatie záväzku nielen z nedostatku formy, ale aj z nedostatku určitosti, keďže nie je zrejmé, či žalovaná mala prevziať záväzok za syna z titulu jeho uznania dlhu v zmysle Zmluvy o zabezpečení záväzku zo dňa 17.08.2016 alebo z titulu poskytnutých pôžičiek, keďže P. F. uznal dlh vo výške 17.000 Eur, hoci titulom pôžičiek mu vznikol záväzok iba v rozsahu 16.500 Eur. Je teda zrejmé, že v prípade sporu by žalobkyňa nepreukázala a nevymohla titulom prevzatia dlhu žiaden majetkovoprávny nárok voči žalovanej, a teda ak dojednanie slúžiace za podklad zažalovanej zmenky, je tak neurčitej a všeobecnej povahy, že nie je spôsobilým dôvodom majetkovoprávneho záväzku, nemožno uplatňovať nároky zo zmenky (publikácia Zmenkové právo, komentár Dr. Karol Kislink, Dr. Ján Spišiak, dedičia, Heuréka, jún 2005, str. 151), a teda nie je možné hovoriť o existencii kauzy. Existenciu kauzálného vzťahu medzi účastníkmi konania v konaní o nárokoch zo zmenky pritom predpokladá aj samotný zákonodarca, a to zakomponovaním povinnosti oprávneného v exekučnom konaní preukázať vlastný vzťah k povinnému, ak má byť exekúcia vedená na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou, keďže splnenie tejto povinnosti je podstatnou náležitosťou návrhu na výkon exekúcie podľa ust. § 48 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku. Podľa názoru žalovanej sa prvoinštančný súd nedostatočne vysporiadal aj s tou skutočnosťou, že Rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/75/2018 zo dňa 14.02.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.02.2019, bol P. uznaný za vinného, že v období od 13.06.2016 do 01.08.2016 postupne vylákal finančnú hotovosť v sume 17.000 Eur. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol obžalovaný povinný nahradiť poškodenému B. X. škodu v sume 5.000 Eur a poškodenej Q. X. škodu v sume 11.300 Eur, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (čím je určená vykonateľnosť tohto rozsudku, nie povinnosť škodu zaplatiť). I napriek tomu, že nejde o totožných účastníkov konania a ani titul nároku nie je totožný, je zrejmé, že priznaním nároku v zmysle uvedeného rozhodnutia v trestnom konaní súbežne s napadnutým rozsudkom vzniká žalobkyňi nárok na duplicitné plnenie, čo žalovaná označila za rozporné s dobrými mravmi. Poukázala aj na to, že v trestnom konaní bol nárok rozdelený medzi žalobkyňu a p. B. X., keďže v rámci dokazovania zrejme vyplynula tá skutočnosť, že suma vo výške 5.000 Eur nebola p. P. F. poskytnutá žalobkyňou, ale p. B. X., čo len podporuje jej tvrdenie o neexistencii kauzy nielen pokiaľ ide o prevzatie dlhu, ale aj v prípade samotnej pôžičky, ktorá v časti 5.000 Eur nebola zo strany žalobkyne v trestnom konaní preukázaná, a teda v tejto časti ani neexistuje. Žalovaná uviedla, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne danosti kauzy zmenky a vec nesprávne právne posúdil. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu v napadnutej časti zamietne a žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania a právneho zastúpenia.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhla rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie je zákonné. Poukázala na to, že v danom prípade je jednoznačne a nespochybniteľne daná kauza, aj keď toto nie je potrebné v konaní dokazovať, pretože žalovaná sama svojím podpisom na zmenke sa zaviazala uhradiť dlh 17.000 Eur v celej svojej výške, čo ani v priebehu konania nespochybnila. Žalovaná sama v konaní namietala, že bola v tiesni avšak tieto tvrdenia nijako nepreukázala a ani nevysvetlila, prečo sa tak cítila, aj keď to bol jediný dôvod, ktorým argumentovala v odvolaní proti platobnému rozkazu. Žalobkyňa odvolanie podané proti napadnutému rozsudku označila za účelové rovnako ako odvolanie proti platobnému rozkazu, čo neúmerne predĺžilo dĺžku konania a žalovaná sa vyhla tak plneniu. Žalobkyňa uviedla, že z vykonaného dokazovania je zrejмый jej nárok a nové argumenty ohľadne trestného konania mali byť použité už v priebehu dokazovania na pojednávaní, pretože je jednoznačné, že ich žalovaná už mala k dispozícii.

4. Žalobkyňa na vyjadrenie k odvolaniu písomne nezareagovala.

5. Odvolací súd preskúmal vec podľa § 380 CSP v rozsahu podaného odvolania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, pričom v zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia sa stotožnil v celom rozsahu s jeho odôvodnením. O odvolaní žalovanej rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, pretože vo veci nebolo potrebné zopakovať dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem.

6. Z úradnej povinnosti, vychádzajúc z ust. § 380 ods. 2 CSP odvolací súd skúmal, či konanie pred súdom prvej inštancie nebolo zaťažené vadami, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Preskúmaním procesného postupu prvoinštančného súdu predchádzajúceho rozhodnutiu vo veci odvolací súd nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP.

7. Preskúmaním rozsudku prvoinštančného súdu v napadnutej časti a konania mu predchádzajúceho odvolací súd dospel k názoru, že súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu na základe vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver o platnosti zmenky vystavenej dňa 19.10.2016 žalovanou, ktorá mala charakter zabezpečovacej zmenky, dôvodom vystavenia ktorej bolo zabezpečenie vrátenia pôžičky poskytnutej žalobkyňou synovi žalovanej, P. F.. V odsekoch 17. až 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku prvoinštančný súd zrozumiteľne vysvetlil, na základe ktorých dôkazov dospel k skutkovým zisteniam o vedomosti žalovanej o dlhu jej syna voči žalobkyni, ako aj o vôli žalovanej pomôcť synovi s plnením jeho záväzku voči žalobkyni, a tiež, na základe čoho dospel k záveru, že predmetná zabezpečovacia zmenka vystavená žalovanou bola vlastnou zmenkou v zmysle § 75 čl. I. zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch, z formálneho hľadiska spĺňajúcou všetky podstatné náležitosti platnosti právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysporiadal so všetkými tvrdeniami a námietkami, ktoré žalovaná opätovne uvádzala vo svojom odvolaní. K tvrdeniu žalovanej o neexistencii záväzkového vzťahu medzi ňou a žalobkyňou súd prvej inštancie správne poukázal na charakter zabezpečovacej zmenky, dôvodom vystavenia ktorej nemusí byť len vzťah veriteľa a dlžníka ako vystaviteľa zmenky, ale aj zabezpečenie splnenia povinnosti iného dlžníka.

8. Odvolací súd zhodne s prvoinštančným súdom zastáva názor, že hoci vyhlásenie žalovanej nachádzajúce sa na rube zmenky nemá náležitosti prevzatia dlhu podľa § 531 Obch. zák., ani pristúpenie k záväzku podľa § 533 Obč. zák., práve toto vyhlásenie žalovanej je potvrdením zabezpečovacej funkcie zmenky vo vzťahu k záväzku syna žalovanej, P. F. voči žalobkyni, a teda aj existencie kauzy zmenky. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalovanej, podľa ktorej žalobkyni vznikne spolu s rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/75/2018 zo dňa 14.02.2019 duplicitný nárok. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na zabezpečovací charakter zmenky je možné námietku duplicitného plnenia použiť v rámci prípadnej exekúcie. Pokiaľ žalovaná poukázala v odvolaní na skutočnosť, že v trestnom konaní bol nárok na náhradu škody rozdelený medzi žalobkyňu a B. X., z čoho vyvodzovala, že žalobkyňa nepreukázala nárok na zaplatenie 5.000 Eur, odvolací súd poukazuje na výrok rozsudku Okresného súdu Trnava 1T/75/2018, z ktorého je zrejmé, že P. F. bol uznaný za vinného, že postupne vylákal od Q. X. (v tomto spore žalobkyňa) sumu 17.000 Eur, čím jej spôsobil škodu vo výške 17.000 Eur. Súd prvej inštancie správne dôvodil, že nejde o prekážku právoplatne rozhodnutej veci, nakoľko v danom prípade nešlo o totožnosť veci z hľadiska predmetu konania, pretože predmetom tohto sporu je nárok žalobkyne proti žalovanej zo zmenky a predmetom trestného konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 1T/75/2018 bolo posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti syna žalovanej, P. F. a s tým súvisiacou jeho povinnosťou náhrady škody.

9. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v časti napadnutej odvolaním žalovanej odôvodnil v súlade s požiadavkami § 220 ods. 2 CSP a odvolací súd sa s jeho odôvodnením stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie zistil skutkový stav veci na základe náležite vykonaného dokazovania a jeho právne posúdenie má oporu v správnej aplikácii právnych predpisov.

10. Odvolací súd z dôvodov vyššie uvedených potvrdil rozsudok v napadnutej časti vo výrokoch I., III. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. O nároku žalobkyne na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňa, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, má nárok na ich náhradu proti žalovanej v rozsahu 100 %.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).